

TER BEVORDERING VAN BIJBELKENNIS

DE OLIJFBOOM

DE OLIJVEN BEHOOREN BIJ HET PALESTIJSCHES landschap. Dadelijk zijn ze te herkennen aan hun knoestigen stam met de zilveren kroon.

Eeuwen kunnen ze oud zijn, de reuzen onder hen, zooals men er nog enkele in Gethsemané vindt.*) Het hout van den stam is dan reeds lang verteerd. Maar onverdroten rijzen de sappen op door de schors, die zich ieder jaar in nog grilliger bochten kromt. Door het ontbreken van het hout, en daardoor ook van de jaarringen, is de ouderdom van deze boomen bij geen benadering te bepalen.

Het liefst groeien ze in bosschen bij elkaar. Ze kunnen dan vrij dicht te zamen staan, zonder elkanders groei te benadeelen. Wordt de grond om den stam ieder jaar losgeploegd, dan komt dit aan de opbrengst ten goede. Noodzakelijk voor den groei van den boom is dit niet.

Het licht-gele hout der jongere boomen is onregelmatig geaderd. Het wordt in Palestina veel gebruikt om er souvenirs voor de touristen van te vervaardigen; niet zelden zijn dit aardig-gesneden curiositeiten.

In de lente is de olijf het mooist. Dan prijkt hij met een overvloed van kleine witgele bloemen. Waait het wat, dan is de grond met die bloesems bezaaid; het lijkt wel, of het gesneeuwd heeft. Die wind waait tevens de zilveren onderkanten der bladeren omhoog. De witte bloemen, omkranst door de zilveren bladeren, geven een schoon geheel.

Gedurende den zomer rijpen de vruchten. De oogst valt in October, November. De vruchten zijn peervormig, en hebben een blauw-zwarte kleur. Veelal oogst men ze echter reeds, terwijl ze nog groen zien; halfrijpe vruchten geven de fijnste olie.

Dat oogsten geschiedt op tweeërlei wijze. Bij boomen met bijzonder mooie vruchten plukt men ze één voor één. In den regel echter slaat men met lange stokken de olijven van de takken. Ze vallen dan op groote lakens, die men onder de boomen gespreid heeft.

De beste vruchten worden bewaard, om uit de hand of bij het brood te worden gegeten. Alle andere perst men tot een pap, waarvan de olijfolie wordt afgeschept. De olie wordt bewaard in leeren zakken of aarden vaten. Velerlei zijn de doeleinden, waartoe men de olijfolie gebruikt. Zij doet dienst bij wasschen en zalven; bij de maaltijden neemt zij de plaats van onze boter in; wonden worden er mee verzacht; de lamp er mee gevuld.

De onvruchtbare olijfboom wordt geroid en als brandhout gebruikt.

s

*) De omslag van dit Herfstnummer wordt gesierd door een houtsnede van den kunstenaar M. C. Escher, die een ouden olijfboom op het eiland Corsica als motief koos.

Redactie

INDRUKKEN

VAN DEN
HOOFDREDACTEUR

HET KIND

ONLANGS HEEFT MUSSOLINI IN EEN REDE gezegd, dat Italië, omdat het kleiner is in aantal inwoners dan andere mogendheden, zijn kracht moet zoeken — indien noodig ter verdediging — in een zoo groot mogelijk leger. Op allerlei wijzen wil hij het aantal soldaten opvoeren, en het brengen tot acht millioen; d.w.z., dat van elke vier Italianen er één soldaat zou zijn! Begrijpelijk is, dat dan niet alleen de jeugd, maar zelfs het kind moet worden gewapend. Zoo werd er onlangs in Milaan een parade gehouden van veertigduizend jongens tusschen de zeven en zeventien jaar. Als gedrilde troepen wandelden zij in groepen, in militaire kleeding en gewapend, door de straten der stad, en er was zelfs een détachement met machinegeweren bij!

De eeuw van het kind is eigenlijk voorbij. Maar niemand zal tegenspreken, dat nog groote belangstelling uitgaat naar het kind.

Hoe droevig is het nu, wanneer men zich op het kind werpt om het reeds vroeg voor den oorlog op te voeden, en het in de jongensjaren met strijdlustige gedachten te vervullen!

Gezegd echter de mannen, die hun gaven en talenten gebruiken, om het heil van het kind te bevorderen; om dus niet het kind te gebruiken voor eigen voordeel, maar te vragen, wat voor het kind het best en het nuttigste is naar geest, ziel en lichaam.

Dezer dagen is de bekende kinderschrijver Van de Hulst in Utrecht gehuldigd. Kinderen hebben hem een danklied toegezongen, en handteekeningen overhandigd van duizenden en nog eens duizenden, die zijn verhalen zoo mooi hadden gevonden.

De burgemeester van Utrecht maakte bij die gelegenheid de opmerking, dat Van de Hulst terecht werd geprezen om den kindertoon, dien hij zoo had weten te treffen, om de uitnemende strekking van zijn kinderlectuur, maar dat toch wel het beste van al zijn werk was, dat hij de ziel van het kind met God in verbinding had gebracht. „Loopende door de straten van Utrecht,” zoo zei hij, „kwam ik voorbij een boekwinkel, waar de heele uitstalkast aan Van de Hulsts werken was gewijd; maar ten zeerste heeft het mij getroffen, dat in het midden van die alle Van de Hulsts *Kinderbijbel* lag.”

God en de Bijbel: dát is het, wat het kind in alle landen noodig heeft. Misschien kunnen we het nog iets anders zeggen met een bekend kinderlied: „Heil het kind, heil het kind, dat Jezus als zijn Heiland mint.”

Er wordt veel in onze dagen aan de opvoeding van het kind gedacht, allerlei raadgevingen worden gegeven voor lastige, achterlijke, misdeelde kinderen. Maar vergeten wordt zoo vaak, er op te wijzen, dat men de kleinen moet brengen naar den grooten Kindervriend, die gezegd heeft: „Laat ze tot *Mij* komen!”

TER BEVORDERING VAN BIJBELKENNIS

Een wilde Olijfbom, ingeënt in den Wortel

Rom. 11 : 17: En indien sommige der takken afgebroken zijn, en gij, die een wilde olijfbom waart, onder hen ingeënt zijt, en aan den wortel en de vettigheid van den olijfbom mede deel verkregen hebt, zoo roem niet tegen de takken.

ZELDEN WORDT DE OLIJF VOORTGETEELD door uitzaaiing. In Palestina gebruikt men voor het voorttellen de scheuten, die rondom den moederstam opwassen.

In Griekenland kent men nog een andere methode ter vernieuwing.

Wordt een olijf daar oud, dan legt men op eenigen afstand van den stam een krachtigen wortel bloot. In dien wortel maakt men een diepe insnijding, waarin een jonge scheut geënt wordt. De plaats, waar de enting geschiedt, wordt omwikkeld, en weer met aarde bedekt.

Niet zelden kiest men voor zulk een enting den scheut van een wilden olijf, die als krachtiger geldt.

De wilde scheut ontwikkelt zich op de sappen van de wortels van den ouden boom.

Paulus heeft zijn brief aan de Romeinen geschreven in Korinthe. Het is niet onmogelijk, dat bovenstaande handelwijze hem daar bekend geworden is en dat hij daaraan zijn beeld heeft ontleend.

Het volk van Israël is de oude, afgeleefde olijf, die geen vrucht meer geeft. Op de wortels van dezen boom wordt de krachtige scheut van het heiden-christendom geplant, dat gevoed wordt uit het Jodendom. s.

REGENTESSEN

II. DE EERSTE MARIA STUART

HET IS IMMER TRAGISCH, WANNEER EEN menschelijke eigenschap, welke tot een zegen had kunnen zijn, in een vloek verkeert, enkel door 't beloop der omstandigheden. Dat was zoo met het familiegevoel van Maria Stuart. Maria Stuart bezat dit gevoel in buitengewone mate; zij wist wat het zeggen wilde, om alles, maar dan ook alles, over te hebben voor een dynastie. Ongelukkig echter was de dynastie, welke de prinses met een zoodanige hartstochtelijke toewijding aanhing, niet de dynastie der Oranjes, doch haar eigene. Haar schoonmoeder, Amalia van Solms, de gemalin van Frederik Hendrik, kon al haar gaven en krachten schenken aan 't geslacht, waarin zij huwde. Doch Mary Stuart kon dat niet.

Zeker is de eerste Mary Stuart geen sympathieke persoonlijkheid geweest. Maar juist daarom is het een eisch van billijkheid om niet alleen te vragen: „hoe zagen de burgers der Republiek Maria Stuart?” doch evenzeer: „hoe zag Maria Stuart de Republiek.” En de tweede vraag moet luiden: „hoe was zij hier zoo gekomen?”

Het huwelijk met de Engelsche koninklijke prinses was feitelijk voor onzen prins Willem II wel wat hoog geweest. Had het Huis Stuart zich juist toen niet danig in de moeilijkheden bevonden, dan ware er over haar hand wel anders beschikt. En hebben koninklijke prinsessen nimmer veel in te brengen gehad waar 't over haar lot en levensbestemming ging, Maria van Engeland had dit zeker niet, want toen zij aan Willem van Oranje door haar vader verloofd werd, was zij een kind van omstreeks dertien jaar. Zij heeft, om de populaire uitdrukking van onze dagen eens te bezigen: „er niet om gevraagd,” naar hier te komen.

Doch de ongelukkige Karel I, Mary's vader, raakte toen al verwickeld in den burgeroorlog, en de partij die hem eenmaal op 't schavot zou brengen, nam toe in

kracht. De eer, intusschen, bleef nog altijd aan 't stadhouderlijk paar, aan Frederik Hendrik en Amalia van Solms, die nu een Koninklijke schoondochter kregen. En de Stuarts hoopten, dat de Republiek de zaak van 's prinses jonge gemalin wel met warmte omhelzen zou. Dit viel evenwel lichtelijk anders uit. De stemming hier te lande was niet onverdeeld gunstig voor een zoo nauwe verbintenis met het Engelsche koningshuis; de Stuarts waren van oudsher een Roomsche Katholieke dynastie, en Mary's moeder was een Katholieke prinses van Frankrijk. Henriëtte Maria, een dochter van Hendrik IV. Onze prins Willem II kwam dus „in een heel ander milieu.”

En, zooals 't zoo dikwijls is gegaan bij vorstelijke huwelijken, waarbij prestatie en contra-prestatie tegen elkaar op moeten wegen, 't liep voor de Engelsche koningsfamilie op een teleurstelling uit. De Stuarts hadden aan de Oranjes de hooge eer bewezen, zich met hen te vermaagschappen; Frederik Hendrik is voor die eer ook wel ter dege gevoelig geweest. Hij heeft zijn klein schoondochtertje, dat in Den Haag werd opgevoed, met een praal en luister omringd als aan de geboren prinsessen van Oranje niet ten deel is gevallen. Hij, zoowel als Amalia toentertijd, waren van oordeel, dat de politiek der Vereenigde Nederlanden zich voegen moest naar de dynastieke belangen van den jongen stadhouder, die in 't Engelsche Koningshuis was gehuwd. Voor wat zijn persoon betrof, deed hij wat hij kon. Karel I had geld zoowel als militairen steun noodig; aan 't eerste konden de Oranjes hem helpen uit hun eigen vermogen en Frederik Hendrik deed zulks vrijgevig. Doch zou er werkelijk iets worden uitgericht, dan moest de stadhouder zijn invloed aanwenden bij de Republiek, om haar te bewegen rechtstreeks partij voor Karel te kiezen. En daar had de Republiek geen ooren naar. Zij gevoelde meer voor Karels tegenstanders, dan voor hemzelf. En Frederik Hendriks pogingen om de geldmiddelen en de krijgsmacht der Nederlanden te gebruiken voor een doel, waar 't volk niet sympathiek tegenover stond, deed aan zijn positie geen goed.

Een tweede verbintenis, namelijk van Louise Henriëtte, de oudste dochter van Frederik Hendrik en Amalia met den Engelschen troonopvolger, werd beraamd, doch kwam niet tot stand. En de zaak der royalisten in Engeland verviel van kwaad tot erger. — Daar stierf plotseling Willem II, in den bloei der jeugd. Ook hij had, zijn gemalin ter wille, de Engelsche verwanten tot uitputtens toe financieel gesteund. Was hij blijven leven, en had hij bij voortduur deze gedragslijn gevolgd, dan is 't natuurlijk niet te zeggen, tot welke botsingen ook hij gekomen zou zijn. Doch zijn vrouw Mary had dan waarschijnlijk die zijde van haar karakter niet kunnen toonen, welke haar zoo particulier onbemind heeft gemaakt, omdat er geen gelegenheid voor was geweest. Maar 't liep anders, negentien jaar oud was Mary weduwe.

Men moet, om Mary Stuart te begrijpen — ik zeg niet om haar geheel te verontschuldigen — zich eens indenken, hoe 't haar te moede was. Met haar man had zij de acht jaren van hun huwelijk niet ongelukkig geleefd. Doch thans kreeg zij te maken met haar schoonmoeder, de geduchte Amalia van Solms. Amalia was een begaafde vrouw, en zij bezat uitstekende kwaliteiten, doch haar heerszucht en eerzucht heeft haar toch wel eens tot minder mooie dingen gebracht. Amalia ging voor niets en niemand uit den weg. Indien een regentes met het karakter van Amalia eens de inzichten van een Mary Stuart waren togedaan geweest, dan hadden

naam zoo toepasselijk vond, omdat het geheel veel weg had van het wonen op den Dillenburg, waar immers Juliana v. Stolberg, naast het groote gezin, dat zij zelf had, ook neven en vrienden bij zich te gast nam, om hen op te voeden en te doen onderwijzen in wat toen voor een vorstenkind noodig was. In volkomen soberheid, ernst, en in een omgeving waar het hoogste was: zich te buigen voor den Drieëenigen God en Jezus Christus te aanbidden als Zaligmaker en Heer.

Deze Javaansche meisjes te mogen opvoeden naar den eisch van haar volk, haar aard, haar rang, en bovenal ze te mogen onderwijzen in de dingen van het Koninkrijk Gods, dit laatste bovenal, was de begeerte en de bedoeling van Mej. v. S.

En toen zij met verlof was en de meisjes over haar spraken, kon men vaak hooren:

„O, maar juffrouw v. Schelven, dát is onze Moéder!”

Loffelijker, warmer getuigenis kon wel niet gegeven worden.

Op de school zelf, die ten slotte voor elke leerlinge ook plaats geeft om handwerkexamen te doen, werden verschillende lessen tot het einde toe door Mej. v. S. persoonlijk gegeven; o.a. de geschiedenisles, waarvoor zij zelf een geheel dictaat had opgemaakt en waaruit zij zóó boeiend kon vertellen, dat deze les een der lievelingsuren der meisjes was.

Naast de school ging opvoedende kracht uit van het internaatleven, waarin vanzelf ook vrije- en feestdagen vallen.

Hier nu kwam de vervullende persoonlijkheid van het Hoofd der school tot haar recht.

In het organiseeren van feestjes, groote en kleine, was zij een meesteres; geen onderdeel bleef onverzorgd, zooals dat trouwens het markante van heel haar werk was; zij trok de groote lijnen, maar vergat tegelijk geen kleinheden en wist, wanneer zij hulp noodig had, haar helpsters juist te kiezen en haar juist datgene op te dragen, wat zij konden volbrengen.

Feest was het op de verjaardagen uit ons Vorstenhuis, feest op de verjaardagen der school, groot feest was het, toen de K.W.S. 20 jaar bestond! Het boek: „Anna van het groene huis,” dat den meisjes eerder was voorgelezen, had Mej. v. S. voor opvoering omgewerkt en velen konden meedoen. Er kwamen wel 90 gasten en het feest was zóó heerlijk, dat er nog jaren daarna over gesproken werd.

Ook de lustra der bedienden werden als „feest” niet vergeten.

Maar „het” feest, dat bovenal met grooten luister werd gevierd, was het Kerstfeest. Familie en kennissen, velen in getal, zoodat men op de pendoppo soms 300 menschen kon tellen, werden genoodigd en hoorden het Evangelie des vredes.

Nadat de gasten vertrokken waren, werd aan alle meisjes een pakje uitgereikt, met zorg gekozen, elke klas apart. Ook de bedienden werden niet vergeten en evenmin de oud-leerlingen van wie er, wie maar kon, overkwam om het feest bij te wonen.

Een school, die in vijf jaren zich zoo snel uitbreidt, heeft *vele* oud-leerlingen.

Na haar verlof, dat in 1931 ten einde liep, heeft Mej. v. S., zooveel doenlijk, elke twee maanden aan alle oud-leerlingen te zamen een rondschriften gericht, ieder een woord voor zichzelf, met mededeelingen over de school,

waar zusjes of vriendinnen haar leertijd doorbrachten, zoodat het een band vormt, een keten als 't ware, en zij ook over elkaar weer eens iets hooren.

Zoo had zij het schema in haar geest en voerde haar hand het uit; haar wezen inspireerde haar omgeving en hief die op.

Mej. Wellensiek herinnerde zich nog een kampeertijd in Kali-oerang in de eerste jaren; de wijding, de warmte, de liefde, waarmee zij, Mej. v. S., toen de leiding had en het getuigenis van een der meisjes toen die acht dagen voorbij waren: „Juffrouw, het was als één minuutje!”

En deze toegewijde Christenziel is nu van ons gegaan.

Een harer Javaansche helpsters, die haar zeer toegeedaan was, schreef tijdens haar laatste ziekte: „Ik mis haar gebed aan tafel zoo.”

Hoezeer zullen zij nu *alles* van haar missen! Men noemde haar vroeger in haar jonge jaren wel: „de eikeboom,” en 't was niet alleen lichamelijk, dat zij boven velen uitstak; — nu is zij geworden tot een eikeboom der gerechtigheid; een planting des Heeren, opdat Hij verheerlijkt worde.

Haar God en Heer, Dien zij diende en voor Wien zij in *de allereerste plaats* leefde, heeft haar toegeroepen:

„Wel gij goede en getrouwe dienstmaagd, ga in in de vreugde uws Heeren.”

En waar God spreekt, past ons te zwijgen; maar ons hart zegge: „De Heer heeft gegeven, de Heer heeft genomen, de naam des Heeren zij geloofd.”

M. HEEMSKERK

TER BEVORDERING VAN BIJBELKENNIS

„EEN PAAR TORTELDUIVEN”

LUK. 2 : 24

TORTELDUIVEN EN DE JONGEN VAN DE rotsduif waren de eenigste onder de vogels, die geofferd mochten worden.

De tortelduif komt in ons land ook voor onder den naam Boschortel of kleine Houtduif. De naam „ortel” is ontleend aan het Hebreuwsche woord „tor.”

Afrika is het eigenlijke vaderland van de tortelduiven. Van daaruit trekken zij naar verschillende landen. Bij ons in Nederland komen zij voor van April tot September. Ook in Palestina vertoeven zij van de lente tot den herfst.

In Palestina zijn de tortelduiven zeer geliefd. Te haren behoefte heeft men groote duiventillen gebouwd, waarvan de vogels tijdens haar verblijf gebruik kunnen maken. Velen bouwen ook haar nesten in de cypressen, die rond de Mohammedaansche kerkhoven staan. Van daaruit kan men ze dan haar eentonig „toer” „toer” hooren herhalen, dat, wanneer het warm wordt, overgaat in een klagelijk roepen.

De tortels zijn zeer gemakkelijk te vangen. Veelal bezigt men daartoe slagnetten. In Palestina maakt men daarbij dikwijls gebruik van oude regenbakken. Bij warm weer zoeken de vogels daar een koel beschaduwde plekje. De vogelvangsters maken de openingen dicht, en hebben zoo de dieren in den val.

s.

„En toen, Franken?”

„Ik had wel willen vluchten voor die ronkende stem, maar ik kon niet. Het was, of mijn hart te zwaar was voor die schuld en dat geheim; ik moest dat kwijt worden en ging naar meneer Van Loon. De rest weet u.”

„Geef mij de hand, Franken; morgen hoop ik je hier terug te zien.”

Toen, na het dichtslaan van de deur, zat de oude heer Volkert alleen met Annie.

„Kindlief, neem je Bijbel eens,” zei hij, „en lees mij wat voor.”

„Wat zal ik lezen, vader?” vroeg zij.

„Openbaring 8 vers 13.”

Toen las Annie: „En ik zag, en ik hoorde een engel vliegen in het midden des hemels, zeggende met groote stem: Wee, wee degenen, die op de aarde wonen . . .”

„Dank je wel, kindlief. Dat alleen wilde ik hooren.”

Hij zweeg, en Annie sloeg den Bijbel dicht. Zij zag haar vader peinzend aan tafel zitten en het viel haar op, hoe diep de trekken gegroefd lagen om zijn mond en in de hoeken van zijn oogen.

„Opmerkelijk,” sprak hij, zacht als tot zichzelf, „opmerkelijk, dat God de vliegkunst aan de menscheid schenkt, juist in een tijd, dat de grenzen zich zoo sluiten; enkel de lucht wordt ruimer. De lucht gaat schenken; de lucht gaat spreken.”

„Dat zegt Joop ook,” waagde Annie ineens te zeggen.

„Wat zeg je? Zegt Joop dat ook?”

„Ja, vader. Joop leeft in de lucht, hij zegt, dat de lucht altijd tot hem spreekt; dat die visioenen zaait in zijn geest en moed in zijn hart.”

„Hij is een drommer.”

„U droomde ook . . . daar net . . . vader . . .”

De oude heer lachte even en knikte zijn dochter toe.

Plots stond de oude heer Volkert op, met forsche stappen liep hij de kamer rond; het was, of een jeugdige energie zich ineens had uitgestort over heel zijn wezen, of een licht was neergevallen in zijn hart; een grootsch idee in zijn ziel. Zijn dochter zag het met verbaasde blikken, maar zweeg . . .

Eindelijk bleef hij met een ruk vóór haarilstaan en vroeg:

„Zeg eens, Annie, heb je een van die Van Loons lief, kind? . . .”

Annie verbleekte, de schok van de vraag was hevig, maar zij aarzelde niet, stond op en keek haar vader vast in de oogen:

„Ja,” zei zij, „ja vader!”

„Goed. De zaak is in orde, beste meid.”

Hij omarmde haar hartelijk; zij voelde zijn hart kloppen tegen haar schouder en drukte haar hoofd steviger tegen zijn grijze haren.

Toen liet hij haar langzaam los en zei:

„Annie, ga nu heen, lieveling, ik moet alleen zijn. Ik wil gaan werken.”

Zij ging en liet hem alleen achter.

Toen, in de eenzame kamer, ging de oude heer vóór het schilderij staan aan den wand; de plaat, waar een vliegende hand het zaad zaaide in den opengeploegden grond. Nooit had hij die conceptie begrepen, de idee van zijn zoon, die het geteekend had, met een breeden zwier, een vastheid in lijn en kleur.

Hij bekeek het schilderij aandachtig.

„Je hebt het eerder begrepen dan je oude vader, Joop,” zei hij tot zichzelf, „je bent een drommer, maar een drommer bij Gods genade . . .”

(Wordt vervolgd)

TER BEVORDERING VAN BIJBELKENNIS

„TWEË JONGE DUIVEN.” Luk. 2 : 24.

Met jonge duiven worden maar niet bedoeld de jongen van iedere willekeurige duivensoort. Het zijn de jongen van de rotsduif, die vooral voorkomt in de landen langs de Middellandsche Zee. In Noordelijker streken vertoefte zij alleen gedurende het warme jaargetijde. In Palestina kan men haar het heele jaar door vinden.

De rotsduif is een zeer schoone vogel. Bij voorkeur bouwt zij haar nest in de hopen van rotsen, vandaar haar naam.

Minstens twee maal per jaar broeden de rotsduiven, meest op twee eieren, die een zuiver witte kleur hebben. Na een kleine drie weken komen de eieren uit.

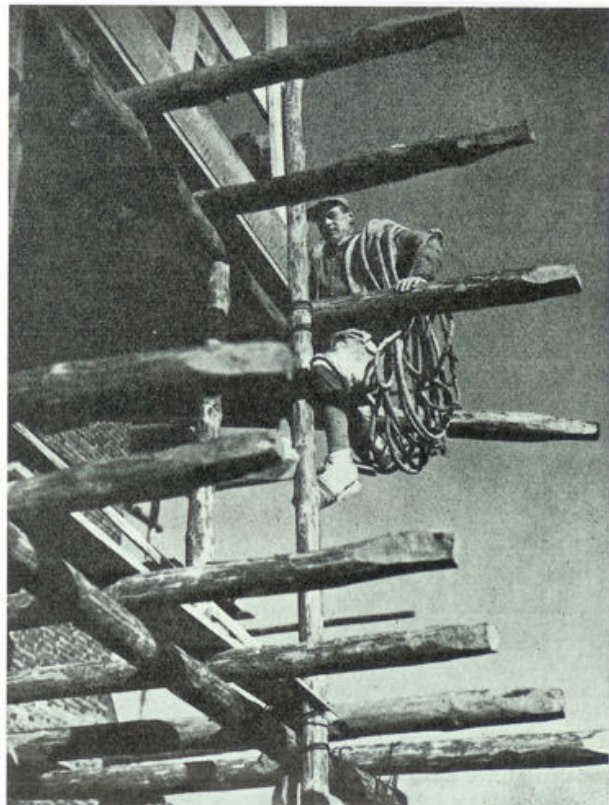
De jongen zijn eerst zeer hulpbehoevend. Gedurende de eerste levensdagen worden zij gevoed met een kaasachtige stof, die de ouders in hun krop bereiden.

Na vier weken kunnen de diertjes uitvliegen. Dan maken de ouders al spoedig aanstalten tot een tweede broedsel, en vaak tot een derde, zelfs tot een vierde.

In Palestina zijn jongen van de rotsduiven het geheele jaar te vinden. Vooral in den tijd, dat de tortelduif er niet voorkwam, werden zij als offerdieren gebruikt. Het kostte weinig moeite ze te vangen.

Zoolang de veeren nog niet den goudglans der oudere vogels vertoonden, golden de dieren als jong. Na het verkrijgen van dezen glans werden zij niet meer als offerdieren gebruikt.

s.

Agla Isochromopname

Gevaarlijk zitje

TER BEVORDERING VAN BIJBELKENNIS

Geen Bruiloftskleed

Matth. 22 : 11. En als de koning ingegaan was, om de aanzittende gasten te overzien, zag hij aldaar een mensch, niet gekleed zijnde met een bruiloftskleed.

DE MAN ZONDER BRUILOFTSKLEED HAD DIT niet te wijten aan armoede of gebrek. Eenige oorzaak daarvan was zijn hoogmoed.

Bij de Oostersche gastmalen kregen de genoodigden bij het binnenkomen van den gastheer een feestkleed, dat zij soms als geschenk mochten behouden.

Deze man heeft dit kleed geweigerd; hij meende, dat zijn eigen gewaad goed genoeg was, om daarmee aan te zitten; hij verachtte het geschenk van den gastheer. Vandaar ook diens strengheid.

s.

MAATSCHAPPELIJKE SPLINTERS

TEUNIS

HET IS GEEN BIJNAAM VAN HEM, HET IS zijn „van”. Teunis komt uit Suriname, waar zijn vader als oud-koloniaal een goed gesitueerd ingezetene is geworden. Als Teunis een brief van hem krijgt met een gulden waarde er in, dan spreekt hij over „zijn ouwe heer”. Komt er maanden lang niets, dan is „zijn ouwe heer” „die vrekkige oud-koloniaal” geworden.

Teunis is ruw, onverschillig, spreekt forsch, doet met zijn mond tien moorden per dag. Maar als het grijze katje of de bonte miauw, dan loopt hij drie trappen af, om een scheutje melk voor het „arme mormel”.

Teunis is een splinter. Maar één, die steekt in den maatschappelijke leeuwenklauw kan doen samentrekken van pijn. 's Nachts droomt hij van barricaden, van opstand, van waiende vaandels. Dan loopt hij den volgende dag in een rood tricot rond en fluit valsche tonen. Dan staat zijn pet scheef en heeft drie dagen noodig, om weer recht te komen.

Zoodra men Teunis' hart wil bereiken met een zacht Evangeliewoord, trekt hij een jasje aan van zwijgzaamheid. Dan voelt men, dat alles er langs stroomt en geen druppel ervan zijn ziel bereikt.

Toch zou ik Teunis niet graag missen. Hij is kamerwacht en schrobt den grauwsten vloer wit en poetst koperen kranen tot glanzend goud.

Hij kan je bed opmaken, zoodat het je toelicht en je voeten gaan tintelen van verlangen, om er zoo maar in te stappen.

Ik heb ook hem lief. Hij was het schaap, dat omdoolde in de bergen en de losgerukte levensdoornen nog meedroeg in zijn vacht. Daarom wilden veel herders hem niet grijpen en lieten hem ronddolen in de sloppen en stegen der zonde.

Nu bracht God hem bij ons. En wij grepen toe. Nu blijft Teunis bij ons en schrobt en boent en zingt en dreigt nog steeds met zijn zonde en karakterdoornen.

En toch . . . Ja, en toch . . . Ik geloof in Jezus Christus, den Verlosser, Die kwam om het verlorene te zoeken en thuis te brengen in de vele woningen.

Als ik dan Teunis die vuile, gore vloeren zie boenen tot spierwitte planken . . .

Neen, laat ik maar niet verder schrijven. U verstaat en begrijpt mij genoeg, want, waar gewerkt wordt, komt de baan vrij voor God.

Daarom bid ik voor Teunis, den werkenden Teunis, die nu bij ons is als een stekende splinter.

w. l.

WERKLOOZENKAMP VAN HET NED. JONGL. VERBOND

Op de Ernst Sillem-Hoeve.

1250 jonge mannen in 25 kampweken.

„Niet leeg terug naar de leegte.”

WERKLOOSHEID: DE SCHRIK VAN ONZEN TIJD! Men kan verschillen in meening over wat die werkloosheid heeft veroorzaakt — men zal eens zijn hierover, dat het een geesel is, welke de wereld bloedend striemt.

We hoorden eens twee jonge mannen in het laatst der maand met elkaar spreken:

„Nog twee dagen, dan is het de laatste: salaris beuren.”

„Als we maar geen ontslag krijgen; 'k word bang als de maand afloopt. Wat moet je beginnen zonder werk?”

Twee gedachten: je werkt om geld te verdienen, of je werkt ook om het leven zijn volheid te geven.

Te veel is in de laatste jaren het accent gelegd op den band tusschen arbeid en geld; te weinig op de waarde van den arbeid als levensvervulling. Misschien is het daarom wel heel goed, dat zoovelen voelen, dat arbeid wél een middel is, maar niet minder een doel.

We gelooven, dat in de werkkampen voor de jeugdige werkloozen dat doel wordt gevoeld, omdat er vreugde is, dat na langen tijd van nutteloos nietsdoen de tijd weer kwam — helaas maar kort — dat het oude gereedschap weer dienst deed; het oude ambacht weer kon worden beoefend; de armen weer uit de mouwen gestoken konden worden.

We toefden dezer dagen enkele uren op de Ernst Sillem-Hoeve onder de Lage Vuursche, zomerverblijf van het Nederlandsch Jongelings Verbond. (De initialen van dezen Bond kunnen licht verwarring stichten met die van 't Nationaal Jongeren Verbond. Men weet, dat beider doel en streven elkander alles behalve dekt.

Wat we in die uren gezien en gehoord hebben, heeft ons gestemd tot dankbaarheid en bewondering. Tot dankbaarheid om het werk, dat hier gedaan wordt.

Tot bewondering voor de wijze, waarop het gedaan wordt.

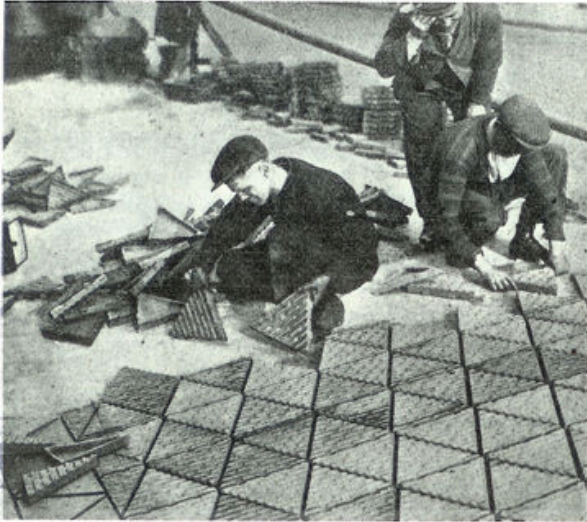
Hoe vaak toch wordt een goed doel niet bereikt, omdat de ingeslagen weg de verkeerde is.

Hier is het plan goed in elkaar gezet; de middelen wel overwogen. Want hier wordt bereikt: het werk wordt losgemaakt van het geld, het loon; de arbeid kan weer ideaal gezien worden; de vreugd van den arbeid als een gave van God weer worden genoten.

Een tweetal bewijzen daarvan.

Er moesten timmermanswerkzaamheden op de Ernst Sillem-Hoeve worden verricht. Een nieuwe kampbevolking werd zóó samengesteld, dat werklooze leden-timmerlieden van het Ned. Jongel. Verbond het grootste deel van het contingent vormden. Daar waren ze; daar stonden ze, toen de eerste vracht nieuw hout de hoeve opreed, die ze nu weer met schaaft en beitel konden bewerken. Er ging een ontroering door de jonge mannen heen; er kwam een traan te voorschijn. Dankbaarheid, weer te mogen werken. Niet een prutsch karweitje van pakkistplanken. Maar echt volop timmermanswerk.

Er was een jonge man in het kamp geweest. Een flinke intelligente kerel, vol energie en werklust. Nu werkloos, weken, maanden..... verzonken in bodemlooze apathie. Om zoo te zeggen met een stok naar het kamp gejaagd door wie het zoo goed met hem meenden. Hij werkte er..... de tijd om te gaan kwam — toen, op den afscheidsavond, een ontroerend woord: ik ga weer

Een nieuw soort wegbedekking wordt in Engeland beproefd. Ze bestaat uit driehoeken van ijzer, die nauwkeurig in elkaar passen. Het slipgevaar wordt hierdoor tot een minimum beperkt.

TER BEVORDERING VAN BIJBELKENNIS

Land met steenen verderven

2 Kon. 3 : 19: alle goede stukken land zult gij met steenen verderven.

DE HEERE GEBIEDT AAN DE ISRAELIETEN, OM de Moabieten te straffen: alle goede stukken land met steenen te verderven.

Het land van Moab bestaat uit een hoogvlakte, welks gesteente aan de bovenzijde gedeeltelijk verweerd is door den invloed van zon en regen. De hardere deelen blijven in den vorm van steenen en blokken in den bodem liggen.

Zulke gronden worden toch als bouwland gebruikt. Om de grootere steenbrokken ploegt men eenvoudig heen; de kleinere worden zooveel mogelijk uit de akkers uitgezocht. Vaak gebruikt men die om rondom de akkers muurtjes te bouwen.

Hoe beter nu een stuk land was, des te minder steenen vond men er op, maar des te meer steenen lagen er omheen in de onmiddellijke nabijheid.

Gemakkelijk kon een goed land met steenen verdorven worden, door al die steenen, met moeite er uitgezocht, er weer overheen te strooien, waardoor tegelijk de eventueel te velde staande oogst vernield werd. S.

MAATSCHAPPELIJKE SPLINTERS

EEN SPLINTER SPRAK....

EEN SPLINTER SPRAK: MEN ZEGT, DAT IK van die groote plank viel, maar het was een hamer, die mij er afsloeg. Die hamer ligt dáár, vlak bij u, je kunt niet gelooven, hoe die hamer geëerd wordt, maar ik ril van hem. Nu lig ik onder de werkbank, zware voeten rollen mij om en om, zij hebben mij menigmaal willen wegvegen, de menschen, op een vuilnisblikje, maar ik kroop weg, zie je, tusschen de voegen van de planken op den vloer. Zij zien mij niet, misschien kan ik wel rustig hier blijven liggen. Alleen je kunt nooit meer bij die plank komen, waar de hamer je afhakte, dat is jammer en doet mij leed. Het is zoo'n mooie plank, ieder bezoeker kijkt ernaar, en ik...

Dat vertelde de splinter mij. Het was op een avond, en het was koud en huiverig weer, och, je kunt zoo

rillen als mensch, wanneer de nood langs je heengaat. Nu heb ik, na dagen, den splinter weer bezocht. De plank was weg, zij droegen hem juist als zijstuk van een doods-kist naar buiten, mooi gepolitoerd en geboend. De splinter werd juist met een beitel losgepeuterd en op een blikje in het vuur geworpen.

Het was maar een droom, maar de levende splinters, die ik in het leven tegenkwam, waren geen droomen, en ik veeg hen tezamen en laat Gods wind het stof wegwaaien uit hun kleederen en ik leg hen dan in het verlossend zonlicht van Gods Liefde. En soms, in de stille avonduren, zegt dan zoo'n splinter tot mij: „Want wij hebben allen gezondigd en derven de heerlijkheid Gods, en worden om niet gerechtvaardigd, uit Zijn genade, door de verlossing, die in Jezus Christus is.” (Rom. 3 : 23-24.) W. L.

DE VONDELING

WIE DE KINDERBOEKEN VAN NU VERgelijkt met die van dertig, veertig jaar terug, merkt uit- en inwendig groot onderscheid. De hier en daar opgekochte, slecht geteekende platen, welker voorstelling soms in strijd was met het verhaal, hebben plaats gemaakt voor speciaal-vervaardigde. Het slappe omslag, dat geen dag bestand was tegen de grische handjes van ons jongste broertje, is vervangen door een stevig kapt. — Maar de innerlijke verandering van het kinderboek is minstens even merkwaardig.

't Is waar — de kermiswagen is nog altijd een geliefd meubel. Maar het gestolen kind en de vondeling zijn er uit verdwenen: uit den wagen evengoed als uit het boek.

Och, die vondeling uit onze jeugdlectuur heeft het ons en onzen ouders vaak moeilijk gemaakt! Als wij, voor straf naar bed gestuurd, ons verongelijkt en mishandeld gevoelden, een verschopping eigenlijk... hoe menigeen van ons heeft dan, in het schemeruur zwelgend in de romantiek van zijn onevenwichtige jaren, niet gezegd of gedacht: misschien ben ik wel geen kind van vader en moeder, maar een aangenomen kind, of een vondeling.

Of er nu, zooveel jaren later, in die levensperiode minder kinderen zijn, die zich verongelijkt of verschopt achten, zou men kunnen betwijfelen; maar voor hun vondeling-fantasieën vinden ze althans geen voedsel meer in hun lectuur.

Ook in onzen Bijbel komt een vondeling voor; maar de menschen, die in vroeger of later tijd hun kroost hebben gedeponereerd bij huisdeur of in kerkportaal, zullen bij hooge uitzondering van het type van Mozes' ouders zijn geweest, op wie in de lijst der geloofshelden wordt gezinspeeld. Als Mozes te vondeling wordt gelegd, is alles ingesteld op de veiligheid van het kind; terwijl als regel de ouders meest op eigen veiligheid en anonymiteit zijn bedacht.

Het lot en de levensloop van vondelingen is dan ook gewoonlijk heel wat minder fortuinlijk dan dat van den adoptief-kleinzoon van Egypte's Farao.

Voor ouden, weezen en vondelingen is men in vroeger tijd wel eens minder barmhartig geweest dan nu. De tijd is voorbij, dat zij, die te oud of nog niet oud genoeg waren om te werken, bij afslag aan den laagst-biedende werden uitbesteed. Wie nog een exemplaar van Jan van Beers' gedichten bezit, kan het nalezen in „De Besteding”, met wien het ook al zoo prachtig in orde kwam.

Men wil graag gelooven, dat een menschenleven nu méér telt dan één of twee eeuwen terug; doch wanneer

TER BEVORDERING VAN BIJBELKENNIS

De toren in den wijngaard

Markus 12 : 1 : en bouwde een toren.....

BIJ IEDEREN WIJNGAARD BEHOORT EEN TOREN, een wachttore.

De Oostersche wijnstokken worden niet langs muren of rekken geleid. Zij groeien soms over den grond, maar worden meest aan stokken gebonden van ongeveer manshoogte.

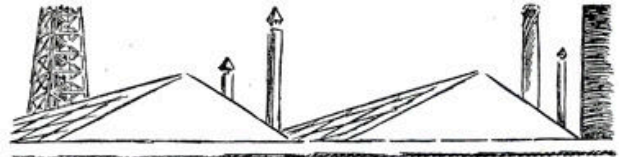
Tegen het rijp worden der druiven, moet de wijngaard bewaakt tegen vele vijanden, menschen, zoowel als dieren; over dag en 's nachts.

Om dat te kunnen doen, bouwt men den wachttore. Van boven af kan men tusschen de verschillende wijnstokken in-kijken, of zich daar ook ongewenschte gasten bevinden.

Men wachte zich evenwel voor de meening, als zou deze toren iets met onze kerktorens gemeen hebben.

In den regel is het niet meer dan een stellage van stokken, vier tot zes meter hoog, met daar bovenop een hut van stroo. In die hut zitten de wachters.

Soms is de toren van wat steviger maaksel. Dan dient het benedengedeelte voor schuur. Gedurende den wacht-tijd huist de wijngaardenier er met zijn gansche gezin.

Een spotprent uit het speciaal nummer voor Cilaco, waarmee de teekenaar in beeld wil brengen hoe sommige bourgeois de communisten bestrijden. Het lijkt alsof men tegenover den communist strijdt met alle kracht, doch op handelsgebied, waar de mogelijkheid bestaat om zaken te doen, reikt men hem de hand. De schijn is, dat er wordt gevochten, de werkelijkheid, dat men elkaar omhelst.

DE HOOG UITSLAANDE VLAM

MISSCHIEEN IS HET WEL ZOO, DAT EUROPA, ja de geheele wereld, wat den staatkundigen toestand aangaat, aan alle kanten in brand staat.

Wie acht geeft op de stemmen, die in onzen tijd zich verstaanbaar maken, moet onwillekeurig aan een huis denken, dat aan de vier hoeken in brand wordt gestoken. De brandstichters dragen verschillende namen, en de brandblusschers, die komen aanrennen om het vuur te dempen, worden gewoonlijk als de gevaarlijksten uitgekreten.

Voor mij ligt een aantal stemmen. Met elkaar eigenlijk één stem, die zich luid verheft tegen een groep, die als de meest gevaarlijken worden geteekend.

Het woord geteekend kan hier dienst doen in dubbelen zin, want de samensteller van de brochure heeft een bekwaam caricaturist in den arm genomen, en deze heeft op bijster demonstratieve wijze de hoofdgedachte in lijnen uitgebeeld.

Vuurrood op den omslag is de hooguitslaande vlam, angstwekkend, wat een heer met hoogen hoed intusschen niet verhindert er zijn sigaar bij aan te steken. Die heer kan een rijke fabrikant zijn of een hooge ambtenaar, in elk geval is hij het type van den bourgeois. Niet twijfelachtig, wat er bedoeld wordt. Er is een gevaar, dat men niet te groot kan noemen, en niet te ernstig kan nemen, maar — een zeker tijdelijk voordeel, een voorbijgaand genot, doet er de oogen voor sluiten!

Het Communisme, met name zooals het zich uitleven kan in Rusland, is een ontzettend gevaar, doch bij dat alles sluit de eene Staat na den anderen een of ander verbond met de Sovjet-Republiek.

De plaat met het opschrift: „Het Russisch Golgotha” is profaan, en daarom een smet voor het geheel. Er is een terrein, dat zoo bij uitstek heilig is, dat men er afblijven moet. Wil men het betreden, dan toch zeker met ontschoeide voeten en om te aanbidden. Golgotha, heuvel der verlossing, gebruike men nooit in een politieken strijd!

Enkele caricaturen hekelen scherp het fusileeren van burgers in Rusland, niet meer in kelders en in het geheim, maar in het volle daglicht. Een woord van een schrijver van naam, Maxim Gorki begeleidt deze teekeningen, nl. „Het is noodzakelijk om onze vijanden onmeedoogend uit te roeien, zonder te letten op de klachten en de tranen van humanisten van beroep.”

Het „zaken zijn zaken” wordt gehegeld in enkele zeer sterk sprekende teekeningen. Het eigenbelang, dat principes voor

een tijd rustig op zij kan zetten, en zich niet ontziet zelfs zaken te doen met gestolen voorwerpen en dat den verkoop aankondigen kan van privé-voorwerpen van wijlen den Keizer en de Keizerin van Rusland — wordt gekarakteriseerd door een woord van Stalin: „Gelukkig, dat de buitenlandsche bourgeois niet dezelfde opvattingen hebben als de vroegere Russische bourgeois!”

En zoo gaat het voort.

Een gala-avond in beeld met op de plaat het woord (in het Fransch) „Proletariërs van alle landen, vereenigt u!”, maar met het onderschrift: „Het is oneindig veel gemakkelijker om de bourgeois van alle landen te vereenigen.”

En dan het woord: „Handel met de Sovjets is misschien de eenige manier om uit de crisis te geraken.” Leitmotiv van de pro-Sovjetten met de teekening van een „arme Europeesche door de crisis verzwakte bourgeoisie,” die het hoofd in den strop steekt om aldus op de been geholpen te worden.

De slotplaat is de teekening van twee heeren: de ééne vraagt den ander om steun voor den actueelen strijd tegen den gemeenschappelijken vijand, het Communisme; de andere heeft de handen vol met een gevulden zak, waarop een getal staat, bestaande uit een 1 met 10 nullen. Zoo blaast deze brochure — orgaan van de „anti-communistische documenteering” — de bazuin, met het doel mede te werken aan „de ondersteuning van onze beschaving,” om met haar eigen woorden te spreken.

J. T.

GEDACHTE

De geheele geschiedenis leert mij, dat er voor overheid en volk buiten gemeenschappelijken eerbied voor den hoogsten Wetgever geen cement ter vereeniging van vrijheid en gezag is.

GROEN VAN PRINSTERER

voor zijn tijd vooruitstrevenden blik van Van 't Lindenhout, die tegelijkertijd toch ook zoo'n pracht-idealist was.

Zijn eerste gebouwen staan er nog, zijn nog in gebruik, en kunnen zelfs nu, met onze voortgeschreden begrippen over hygiëne en paedagogiek aan hun doel beantwoorden.

In de zeventiger jaren zag hij reeds het groote belang van sport en lichaams oefening, wat bij vele, langzamer denkenden in onzen tijd nog maar al te vaak gemist wordt. Hij was al voor gezonde co-educatie, was wars van uniformiteit, en bracht het beginsel „licht en lucht” in praktijk.

Mijn vriendelijke geleider, de zangleeraar, de heer De Vries, wees me er telkens weer op, hoe zeldzaam-vooruitzienden blik de stichter had, hoe ver hij zijn tijd vooruit was in menig opzicht.

Geen gebouw grenst aan het andere: er moest frissche lucht en zon zijn.

Zijn pupillen moesten afleiding hebben, muziek en zang; jongens „waar wat in zat” werden in zijn tijd al opgeleid voor onderwijzer. Een enkele bracht het tot predikant, of veearts.

Zelfs bij den bouw van het door hem zoo hartstochtelijk begeerde kerkje — ik mag wel zeggen kerk, want er zijn 900 plaatsen — verliet hem niet zijn zakelijke kijk op de dingen.

Het werd op 't hoogste punt, op een vluchtheuvel gebouwd, en zóó ingericht, dat het een toevlucht voor allen kon zijn, in geval van watersnooden, die toen het tusschen-Maas-en-Waalsche vaak teisterden. De consistorie werd zoo gebouwd, dat ze makkelijk tot keuken ingericht kon worden, terwijl onder de kerk pakhuizen voor aardappels en ander proviand gemaakt werden.

Er zijn maar weinig voorbeelden van een dergelijke gezonde karakter-combinatie, en maar zelden vindt men zoo harmonisch een ontroerend teer idealisme aan een degelijke zakelijkheid gepaard.

Van 't Lindenhout was nog lang niet tevreden. Voortdurend nieuwe plannen, voortdurende uitbreiding.

Met het aantal kinderen, groeide ook de belangstelling van Christelijk Nederland; „het werk nietig en in nederigheid begonnen, werd rijk gezegend.”

Omstreeks 1890 klom het aantal weezen tot 1100!

Zoo was het daar gegroeid tusschen Maas en Waal.

Het zou schoon geweest zijn, indien „Vader Van 't Lindenhout” op dat hoogtepunt van groei en roem afscheid van zijn werk had mogen nemen. Het liep anders uit; hij had eerst nog een diepe vernedering te ondergaan, en een onverdiend harde leerschool te doorloopen.

Het aantal weezen was te groot geworden en de zorg hierover groeide de leiding boven 't hoofd. Niet alleen bleek de administratie ontoereikend voor zulk een groot geheel, maar ook allerlei andere misstanden, tengevolge van een tekort aan toezicht en helpend personeel, ontstonden. 't Kwam tot een pijnlijk proces, kinderen werden teruggenomen, en het einde van Neerbosch scheen nabij.

En in plaats van roem en eer, oogstte Van 't Lindenhout, wiens persoon op 't onbeschaamdst en grofst met het misschien gebrekkige werk daar vereenzelvigd werd, slechts smaad en hoon. En op dát moment, na en tijdens deze zware beproeving, moest de stichter afscheid nemen van zijn levenswerk.

Zijn naam is later weer in eer hersteld, zijn borstbeeld, bij het 50-jarig bestaan der stichting door oud-weezen aangeboden, en in den tuin van het moederhuis geplaatst, is daar het tastbaar bewijs van.

Men begrijpt hoe moeilijk de taak van zijn opvolger,

Ds Schrijver, werd. Maar deze slaagde er schitterend in, den naam van Neerbosch weer van zijn ongunstigen klank te bevrijden, het finantieel evenwicht te herstellen, en dank zij een prachtige nationale collecte, die een ton opbracht, — bewijs van hernieuwde liefde en vertrouwen — vele uitbreidingen en restauraties tot stand te brengen, en het weezenschap veilig door de moeilijke mobilisatiejaren heen te sturen.

En de tegenwoordige directeur, Ds M. Kluin, gaat onvermoeid met liefde en toewijding verder in zijn voetspoor.

Hij verstaat de eischen van onzen tijd, en is er in geslaagd dit weeshuis te maken tot een modelinrichting, een gaaf, bloeiend en harmonisch dorp op zichzelf, waardoor ik u in m'n volgend artikel eens hoop rond te leiden.

G. J. P.

TER BEVORDERING VAN BIJBELKENNIS

DAVID ROODACHTIG

Hij (David) nu was roodachtig...
1 Sam. 16 : 12

SOMMIGEN MEENEN, DAT DIT ROODACHTIG slaat op de kleur van Davids haar. Rood haar gold in het Oosten als zeer schoon; de gewone kleur was er zwart.

Waarschijnlijk is dit echter onjuist. Niet Davids haar, maar zijn gelaatskleur is roodachtig geweest. Dit is af te leiden uit 1 Sam. 19 : 13, waar verhaald wordt, hoe Michal een beeld in bed legt, en het hoofd daarvan bedekt met een geitenvel, om Sauls soldaten te misleiden. Nu hebben geiten nooit een roode vacht, zoodat, wanneer David deze haarkleur gehad had, het door Michal gebezigde middel niet doeltreffend geweest zou zijn.

S.

Foto Ö. v. W.

Meisjes uit Kitzbühel in Tirol.

Kever, rups en aangetaste plant.

WAARD OM TE WETEN

EEN VIJAND NADERT ONZE GRENZEN

OP ONGEVEER 25 K.M. AFSTAND VAN ONZE zuidelijke grens is een vijand gesignaleerd, die langzaam maar tamelijk zeker ons land nadert en waarvoor algemeene mobilisatie dringend noodig is.

Gelukkig zijn ditmaal niet de strijdbare mannen uit ons leger noodig en zal er ook geen menschenbloed vloeien.

De strijd zal gaan tegen een vijand uit het rijk der natuur en wel tegen een kevertje, klein maar geducht.

De gevreesde *Coloradokever*, die het op onze aardappelen gemunt heeft, nadert en men moet de macht van dezen vijand heusch niet onderschatten.

Oppervlakkig beschouwd, ziet het diertje er heel onschuldig uit, een groot Lieveheersbeestje met streepjes op de vleugelschilden en een gevlekt voorborstschild.

Hoe het aan zijn mooien naam kwam? Die dateert van 1859, toen dit insect met zijn miljoenenlegers den geheelen aardappelooft in den staat Colorado deed mislukken. Daardoor werd meteen zijn naam gevestigd. Van daaruit begonnen de veroveringstochten. Ze verplaatsten zich door de lucht, per trein, per boot. Zoo kwamen ze naar ons werelddeel.

Zoowel de kever als zijn ongeveer 12 m.M. lange larve zijn verzot op het loof van de aardappelplant en met een flink leger zien ze kans geheele aardappelvelden kaal te vreten.

Reservetroepen rukken voortdurend aan. Eén wijfje legt tot duizend eieren en drie of vier geslachten volgen elkander per jaar op. Hebben ze dus ergens vasten voet, dan is uitroeiën schier onmogelijk. Daarom Nederland, let op uw saeck.

Dat groot gevaar niet denkbeeldig is, bewijst wel de Coloradokeverwet in ons land, die ieder verplicht om kennis te geven, wanneer hij een verdachte kever ontdekt.

Onze Plantenziektenkundige Dienst te Wageningen is paraat, maar heeft de hulp noodig van ieder.

Wie dus voorposten van den vijand meent te ontdekken op vaderlandschen bodem, geve onverwijld kennis aan dezen Dienst. Inlevering van gedooide vijanden is gewenscht.

TER BEVORDERING VAN BIJBELKENNIS

DE JODEN KENDEN GOD NIET

Gij kent noch Mij, noch Mijn Vader.
Joh. 8 : 19.

DE JODEN IN DE DAGEN VAN DEN HEERE JEZUS hadden het Oude Testament, waaruit zij hun Godskennis putten. Daarnaast bezaten zij de overlevering der ouden, wat men zou kunnen noemen een verklaring van het Oude Testament. Aan die overlevering der ouden werd dikwijls gelijke, ja soms hooger eer toegekend dan aan den Bijbel zelf.

Verhelderend was deze uitlegging op vele plaatsen allerminst. Ja, niet zelden was het inlegkunde in plaats van uitlegkunde.

Zóó erg was dit, dat de Heere Jezus den Joden kon verwijten, door hun „uitleggingen” de waarheid tot onherkenbaar wordens toe te hebben verminkt.

Bijvoorbeeld werd God voorgesteld als president van een raad, waarin alle groote rabijnen zitting hadden, en waarin de op de aarde gemaakte inzettingen der ouden besproken werden.

Verhaald werd, hoe God na de verwoesting van Jeruzalem in 70 niet meer zou hebben gelachen, maar dat Hij weende, en in elk der drie nachtwaken Zijn smart uitbrulde als een leeuw. De Goddelijke tranen, die daarbij in de zee vielen, zouden de aardbevingen veroorzaken.

Men stelde het zelfs zóó voor, alsof God Zich, evenals de Joden, gebedsriemen zou aanbinden, en Zich zou onderwerpen aan de verschillende reinigingen.

Waar zulke grove misvattingen heerschten, kon de Heere Jezus met recht zeggen, dat de Joden Zijn Vader niet kenden. S.

TIENDEN GEVEN

Ik geef tienden van alles wat ik bezit.
Lukas 18 : 12.

DRIEERLEI KAN DE BEDOELING VAN DEN Farizeër bij het opzenden van deze bede geweest zijn.

1. De plicht tot het geven van tienden berustte op het gebod uit Deut. 14 : 22—26. Daar wordt geëischt het geven van tienden van koren, most, olie, runderen en schapen. Zie ook Lev. 27 : 30—33.

De rabijnen breidden dit gebod uit tot alle veldvruchten;

zelfs munt, dille en komijn daarbij ingesloten. Matth. 23 : 23.

Nu is het mogelijk, dat de Farizeër bedoelt: Ik geef niet alleen tienden van koren, most en olie, maar van alle veldvruchten, die ik zelf verbouw, de geringsten daarvan niet uitgesloten.

2. Een tweede mogelijkheid is deze: De boeren in Palestina namen het met het afzonderen der tienden niet zoo heel nauw. Van verschillende landbouwproducten, die ter markt kwamen, waren de tienden niet betaald. Er bestond dus kans, dat de Joden in hun huishouden producten gebruikten, waarvan geen tiende betaald was. Daarom waren er Farizeën, die van alle landbouwproducten, welke zij kochten, eerst nog weer de tienden afzonderden.

3. Ten slotte is er nog een derde mogelijkheid. Het was de gewoonte van vele Joden, om een groot deel van hun vermogen aan de armen te schenken. Zoo groot was soms de milddadigheid, dat tegen het al te ruim geven beperkende bepalingen in het leven geroepen waren.

Zoo is het ook mogelijk, dat de Farizeër heeft willen zeggen, dat hij een tiende deel van al zijn inkomsten voor de armen afzonderde. S.

De eerste indruk van onze foto is die van een groote klok of anders een reusachtigen barometer. Het is echter een thermometer, waarop de temperatuur wordt aangegeven door een grooten wijzer. Het instrument is bijna 2 meter in het vierkant en wellicht de grootste thermometer in de wereld.

de leiding heeft bij Bartjes denken en spreken. Daardoor krijgt Bartje iets eigenwijs en soms iets onnatuurlijks. Het is dan niet meer het kind, maar het kind, gecorrigeerd door den schrijver, soms zelfs zijn spreektrumpet.

Zoo b.v. als Bartje denkt over het vloeken en aan zijn gedachte voortspint tot er een complex ontstaat, dat ik me moeilijk in den kindergeest denken kan. Dan mengt zich de gedachte van den auteur met die van het kind. De conclusie is dan ook onkinderlijk: „Da's gek, vloeken is slecht en toch moet je voor vader eerbied hebben als hij het doet. Het klinkt zoo geweldig als een onweer.”

Dat Bartje zegt: „Ik ben zoo moe als een hond. En morgen is 't weer vroeg dag” kan er mee door, omdat dit citaat is. Stereotiepe volksuitdrukkingen, vaak echt humoristische, worden dikwijls door de kinderen van de ouders overgenomen en geven dan aan de spreektaal hun typisch effect.

„Doe zo als ie zeggen, dan lieg je niet.”

„As is verbrande turf. As komt bij de molen te pas.”

„Alles met mate, zee de koopman en toen sloeg hij zijn wief met de ellestok.”

Ook, als Bartje de natuur ziet en de schrijver haar dan teekent, laat hij Bartje niet met eigen oogen kijken, een fout, die hetzelfde karakter heeft als die andere, die de taal raakt.

Het is mooi gezegd: „De oneindigheid is ook in de oogen van het popje,” maar al zegt Bartje dit niet, omdat hij het niet kan, de auteur helpt een handje om hem iets dergelijks te doen denken. Ik geloof, dat hier het kind losgelaten is en de fijne pen van Anne de Vries zich laat gaan. Ook de toekomstdroom van Bartje lijkt me te onwerkelijk, als hij dien ontwikkelt uit de gedachte(?): „Het leven draait om jou. Het leven moet je dienen.”

De taal van het boek is een mengsel van algemeen beschaafd en dialect, en het komt me voor, dat de schrijver, die toch het dialect goed kent, nogal eens de klanken van dit laatste heeft vervangen door die der algemeene taal, ook als 't niet mocht.

Een jeugdboek is Bartje niet. 't Is voor ouderen. Als de schrijver het ook voor de rijpere jeugd had willen bestemmen, had hij sommige deelen weg moeten laten. Dit had best gekund, zonder schade voor 't geheel.

Er is in 't algemeen plaats voor de vraag, of tegenwoordig niet te veel wordt geofferd aan de realiteit. Men reikt een boek aan het publiek en al stoot het nu niet bepaald, zou toch door te verzwijgen, wat in het leven geen onderwerp voor elk gesprek kan zijn, al een grootere levenskring bereikt worden. En ik geloof, dat de waarde voor het leven zelf er bij winnen kan.

A. L. v. H.

GEDACHTE

Wanneer er sprake is van waarheid spreken, behooren wij zonder twijfel tot hen, die het voor het recht van de waarheid opnemen. Maar zegt iemand ons de waarheid in betrekking tot ons verkeerd gedrag, dan wijzen wij zulk een woord licht af, misschien zelfs met verontwaardiging of boosheid. En dan eerst blijkt of wij werkelijk de waarheid liefhebben en ons verblijden over haar zegepraal. Vooral bedroevend is, als wij ons geroepen voelen anderen, die op een verkeerden weg zijn, de waarheid te zeggen, verwachtende, dat zij zich gewillig aan ons vermaan zullen onderwerpen, terwijl wij onszelf in een overeenkomstig geval ontoegankelijk betoonen. De Heer geve ons allen meer liefde voor de waarheid, ook als zij als een fel licht dingen in ons hart en leven openbaart, die verkeerd zijn. Alleen door middel van de waarheid, zooals wij haar bezitten in Gods Woord, kunnen wij geheiligd worden. Hoe meer de waarheid de overwinning op ons behaalt, des te gelukkiger zijn wij en te eerder zullen wij anderen tot een licht zijn.

TER BEVORDERING VAN BIJBELKENNIS

MUUR - SLANG

Wie een muur doorbreekt, een slang zal hem bijten.

Prediker 10 : 8.

DE MUREN IN PALESTINA WAREN IN DEN REGEL niet van zulk een hechte constructie, als wij die kennen.

De muren van de gewone boerenwoningen waren niet zelden slechts van kleiklumpen opgetrokken. Het was zeer wel mogelijk, met een scherp voorwerp door zulk een muur heen te snijden, den muur te doorgraven.

Daarnaast had men muren van rotsblokken opgetrokken. Zulke vond men bij de huizen, maar gaarne had men die ook bij de muren om de wijngaarden.

Bij die muren gebruikte men geen bindmiddel. De steenen werden slechts op elkaar gestapeld, en dan liefst zoo los, dat zij bij de minste aanraking naar beneden stortten.

Wie zulk een muur over wilde klimmen, liep alle kans, door de steenen bedolven te worden; in ieder geval verraadde het lawaai van de neerstortende steenmassa zijn aanwezigheid.

In zulke muren bleven overal gaten en holen open, een zeer geliefde verblijfplaats voor allerlei slangen.

Wie begon met zulk een muur weg te breken, moest rekening houden met de aanwezigheid, in verborgen hoeken, van dit boos geierte.

MET DE CHRISTEN-STUDENTEN IN BAZEL

DE EERSTE DAGEN VAN SEPTEMBER riepen de Wereld Federatie van Christen Studenten Vereenigingen en de Internationale Zendingraad in Bazel een Studenten Zendingconferentie bijeen. Ruim driehonderd studenten en andere belangstellenden uit 27 landen gaven aan den oproep gehoor.

Het was een verblijdende aanblik, op den historischen bodem van den Münsterhof, waar eenmaal het Concilie van Bazel vergaderde en dat sindsdien een centrum van Zwitsersch Protestantisme is geweest, zooveel vertegenwoordigers van verschillende volken, rassen en talen verzameld te zien. En bijzonder verheugend was het, dat al deze studeerende menschen uit alle werelddelen waren bijeengekomen om te spreken over de Zending.

Er heeft tusschen de Christen Studenten Beweging en de Zending altijd een nauw verband bestaan. De oorsprong van de Wereld Federatie, waaraan voor altijd de naam van Dr John Mott is verbonden, is feitelijk terug te voeren tot de „Student Volunteer Movement for Foreign Missions,” de vrijwilligers Zendingsbeweging, die sedert 1886 reeds ver over de tienduizend leden naar het Zendingveld heeft uitgezonden.

Het mag dan ook in zekeren zin merkwaardig heeten, dat een Studenten Zendingconferentie als deze nooit gehouden was, en dat het nu feitelijk de eerste maal was, dat de academische jeugd in een speciale conferentie voor de actueele Zendingproblemen werd gesteld.

Juist in dezen tijd was dit bijzonder noodig. De romantische periode in de Zending is voorgoed voorbij. Op velerlei gebied wordt thans een bittere strijd gestreden.

Zending is thans niet meer eenvoudig het brengen van het Evangelie naar heidensche volken. Zending is

baas bent? Nee? Nou maar let dan es op mijn woorden. Dat is werk voor Joden. Die zitten allemaal in dat bedrijf."

Hij had niet geluisterd. Hij had er voldoende van gezien, en was te goed op de hoogte met de inkoop-prijzen om niet te weten, dat hij bij zoo'n omzet voldoende had aan de werkdagen.

De eerste week in z'n nieuwe zaak had hem in 't gelijk gesteld.

De tweede ook nog, maar toen was 't geleidelijk minder geworden, steeds minder.

Als 't zoo doorging kreeg hij de huur er niet eens meer uit. De laatste weken had hij vaak weer terug verlangd naar den tijd als bediende in de grossierderij. Toen verdiende hij goed. Had hij zijn vaste werktijden. 's Avonds en 's Zaterdagmiddags vrij.

Nu stond hij van 's morgens acht tot 's nachts twaalf achter de toonbank, gebonden den heelen dag, en met een onvoldoende verdiense. En hij had zich toch niets te verwijten. Hij wist, dat de kwaliteit goed was, de prijzen niet hooger.

Hij was ook niet in eigen kracht dit begonnen.

Samen hadden ze Gods zegen gevraagd — zich in alles van Hem afhankelijk geweten.

Vanwaar dan die onverklaarbare achteruitgang?

Bij hem alleen, niet bij den concurrent...?

Hij was vol van al die vragen.

Toen er, vlak voor sluitingstijd nog een vaste klant binnenkwam, die van 't begin af bij hem geweest was, kon hij zich niet langer inhouden.

Vooraf niet toen deze, zijn traditioneele „broode ros" op de vuist, opmerkte: „Stilletjes den laatsten tijd, hè?"

„Zegt u dat wel, mijnheer!" barstte hij los.

„Begrijpt u dat nou? Het broodje is toch goed, hè? De prijzen zijn 't zelfde. Het is hier toch zindelijk en helder, en toch wordt het met den dag minder. En mijn vrouw is net nog bij Cohen langs geloopt, en die heeft het vol! Waar ligt dat nou toch aan?"

„Nou, ik voor mijn, ik kom liever hier," zei de man, bedachtzaam kauwend, en pratend om beurten. „'t Is hier goed en dat stukje zuur, zie je, dat vind ik nou lekker. Maar bij Cohen is 't óók goed. Maar jij bent Zondags gesloten, hè! Nou daar heb je 't.

„Je hadt eerst je vaste klanten. Maar Zondags was jij gesloten, en moesten ze terug naar Cohen. Dat is goed als dat es één keer is, maar dat is iedere week zoo — nou, en as 't daar dan ook goed is, dan blijven ze daar hangen, hè? Verplichtingen hebben ze niet aan je. En Zondags, wat zal 'k zeggen, dan heb je 't meest behoefte aan een hartig hapje, as je uit geweest bent, een borrel gehad heb, en zoo... 't Is dat ik gek ben op zoo'n stukkie zuur d'r bij, anders was ik daar ook blijven hangen, toen 'k hier twee Zondagen achter mekaar me kop stootte. As je 't mijn vraagt, dan zit het hem dáár in, hoor! Zoo'n soort zaak kèn toch zeker niet geslote weze op Zondag. Man, daar mot je 't van hebben! Je besteelt je eigen. Geeft de dominee of de pastoor jou soms je Zondagsverdiense terug? Past diè het bij wat jij tekort komt? O zool!"

De man, een goedge groote kerel, was spraakzaam geworden.

Maar De Lange zweeg, in gedachten verzonken.

Dus toch door de Zondagssluiting?

Had zijn baas dan toch gelijk gehad?

Maar hij kon niet anders. Het mocht niet.

Doch in zijn hart was hij vol vragen. Hoe kon het, dat er bij anderen, bij zijn concurrent, wel zegen op scheen te rusten. Die profiteerde ervan! 's Avonds op

bed praatte hij er lang over met zijn vrouw. Hij moest maar denken aan zijn geboorteplaats. Daar was een groote fabriek. Die Zondags doorwerkte, omdat het, volgens de directeuren, teveel zou kosten om Zaterdags de machines stil te zetten.

De halve bevolking leefde er direct als arbeider, of indirect als winkelier van.

Ook de arbeiders van zijn kerk moesten om beurten Zondagsdienst doen. En de dominé had beslist, dat het geen zonde was, maar tot de werken der noodzakelijkheid behoorde. Hoe kon dát dan? Dat was een groot bedrijf. Hij een bescheiden zaakje, dat onder zou gaan op den duur door de Zondagssluiting.

„Jaap dan toch!" had zijn moedige vrouwtje hem vermaand. „Zoo mag je niet praten. Je bent opstandig, en ziet daardoor de dingen verkeerd.

We hebben *niets* met anderen te maken. Wat die doen of mogen. We hebben alleen met God te maken, die van ons eischt, dat wij den rustdag wijden, Zijn dag heiligen.

„Zou jouw geweten je met rust laten, als je Zondags openen ging?"

„Dacht je, dat er dan ècht zegen op zou rusten? Als je dan beter verdiende?"

„Wie weet, of God ons juist hierin niet op de proef stelt, om onze trouw, en ook ons vertrouwen op Hem te beproeven. Toe jongen, laten we bidden. Zet die zondige gedachten uit je hoofd. Ik weet, dat God ons helpen zal, hoé dan ook, misschien anders dan wij denken of verwachten. Maar helpen zal Hij, wanneer wij in afhankelijkheid van Hem, in Zijn wegen wandelen."

Even zweeg Jaap. Dan drukte hij krachtig de hand van zijn dappere vrouwtje, en zoo, haar hand in de zijne, sprak hij zijn avondgebed uit, warm en afhankelijker nog dan tevoren.

TER BEVORDERING VAN BIJBELKENNIS

DE GRENSSTEEN

Vervloekt zij, die zijns naasten landpale verzet.

Deut. 27 : 17

TOT DE VLOEKEN, DIE MOZES BIJ DE HERHALING der wet over de schenders dier wet uitspreekt, behoort ook bovenstaande.

De landpale diende, om een bepaald stuk grond af te bakenen. Andere middelen had men daartoe weinig. Slooten en prikkeldraad waren er onbekend.

Om de wijngaarden bouwde men wel een steenen muur of een omheining van doortakken; bij de akkers geschiedde dit slechts zelden.

De grenzen der akkers werden meestal aangegeven, door op de hoeken een grenssteen te plaatsen.

Soms was die grenssteen één groote steen, soms ook enkele kleinere steenen bij elkaar.

Om er voor te zorgen, dat deze steenen, en dus de grenzen onaangetast bleven, ploegde men niet tot in de onmiddellijke nabijheid van die steenen; men naderde ze niet tot op een breedte van drie vorens.

Het verplaatsen der grenssteen gold als groote zonde.

Wie zoo'n grenssteen eigenmachtig verzette, pleegde daarmee in de eerste plaats diefstal; hij eigende zich een deel van den akker van zijn buurman toe.

Maar daarnaast was er nog iets. Elke familie had in Israël zijn onvervreemdbaar bezit gekregen. Wanneer nu iemand een grenssteen verplaatste, dan bedreef hij daarmee niet alleen een diefstal, maar hij bracht ook wijziging in het erfdeel der vaders, een zonde, die nog wel zoo ernstig gerekend werd als de eerste.

R.

S.